

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ: Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ, ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΦΗΣ, ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ,
ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ.

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ "ΤΥΠΟΣ".

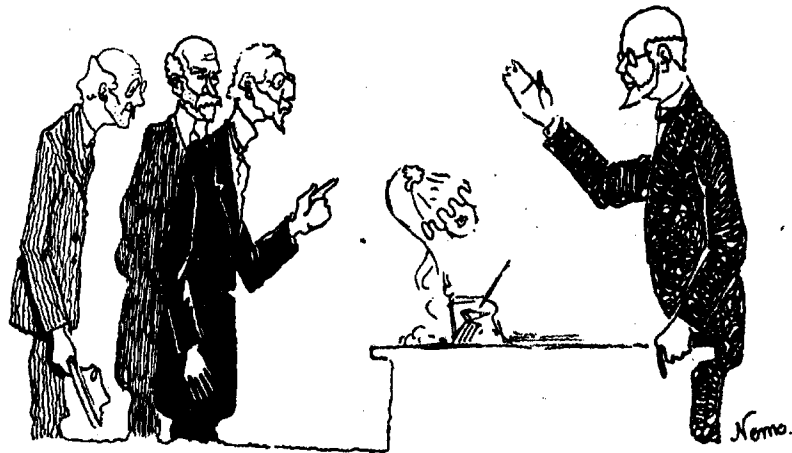
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3.

ΧΡΟΝΙΑ ΙΖ'

ΑΡΙΘ. 688 (ΦΥΛ.24)

Σάββατο, 13 Ιουνίου 1920

ΣΚΑΠΑΝΕΙΣ ΚΑΙ ΣΚΑΠΑΝΕΙΣ

Ο κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Στην επιτροπή των δημοδιδασκάλων).— Είπατε οι σκαπανείς του Μεγαλείου του Έθνους. ΕΝΑΣ άπ' αυτούς.— Κάτι λιγότερο από σκαπανείς, κ. Πρόεδρε. Ένας σκαφτιάς σήμερα παίρνει είκοσι δραχμές μεροκάματο, ενώ εμείς οι σκαπανείς παίρνουμε μοναχά έξη....

ΒΓΗΚΑΝΕ:

ΔΗΜ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

- 1) ΖΩΝΤΑΝΟΙ ΚΑΙ ΠΕΘΑΜΕΝΟΙ
- 2) ΟΙ ΑΛΥΣΣΙΔΕΣ
- 3) ΣΤΗΝ ΘΕΩΠΟΡΤΑ

Πωλιούνται στο γραφείο της Εταιρίας «ΤΥΠΟΣ», οδός Σοφοκλέους 3, δρ. 6, (για τους συνδρομητές δρ. 5). Όσοι έχουν άγγελιας, παρακαλούμε να μᾶς τις στείλουνε.

★ ΤΙ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΑΛΛΟΙ ★

ΔΙΑ ΤΟΝ κ. ΔΙΓΚΑΝ

Αποτεινόμεθα πρὸς τὸν ἐν τῇ πόλει μας διαμένοντα κ. ὑπουργὸν τῆς Παιδείας καὶ τὸν παρακαλοῦμεν νὰ θέσῃ τερμα εἰς τὸν ἀνήθικον καὶ συγκοφαντικὸν ἀγῶνα ποῦ διεξάγει ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Χατζηδρακὴ ἀπὸ τῶν στυλίων ἀθηναϊκῆς κυβερνητικῆς ἐφημερίδος, κατὰ τῆς γλώσσης - ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως. Ὁ κ. ὑπουργὸς ἔχει καθήκον νὰ βάλῃ τὸν ἀπισθοδρομικὸν διδάσκαλον εἰς τὴν θέσιν του, διότι οὗτος, εἶναι ὑπάλληλος τοῦ Κράτους, καὶ δὲν δικαιούται νὰ διεξάγῃ ἀγῶνα ἐναντίον τῆς προόδου αὐτοῦ. Ζητοῦμεν ἀπὸ τὸν κ. ὑπουργὸν νὰ παύσῃ νὰ εἶναι τόσο ἀνεκτικὸς ἀπέναντι τοιούτων διαστρεβλωτῶν τῆς ἐπιστημονικῆς ἀληθείας καὶ φανερῶν συγκοφαντῶν παντὸς μὴ ὄσοντος παλαιοδιδασκαλικῆς σπιλάς.

Ὁ κ. Δίγκας, ὁ ὁποῖος ἐφάνη εἰς πολλὰ ζητήματα τόσο προοδευτικῶς, ὡς ἀξιώσῃ ἀπὸ τὸν ξεκουρασμένον διδάσκαλον νὰ παύσῃ τὸν ἀνήθικον καὶ ραδιούργον ἀγῶνά του, ἄλλως νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον φομιζέται, διὰ νὰ ἀποχαινεύει τὴν σκέψιν τῶν νέων μας.

Ἐφημ. «ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ» Θεσ/νίκης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Γνωστοποιήσις

Ἀπὸ τοῦ προσηχοῦς Σεπτεμβρίου θὰ λειτουργήσῃ ἐν Ἀθήναις τετρατάξιον διδασκαλεῖον πρὸς μόρφωσιν καθηγητῶν τῆς Γαλλικῆς γλώσσης.

Προσόντα εἰσαγωγῆς εἰς τὴν τάξιν ταύτην ἔχουσιν οἱ κεκτημένοι ἐνδεικτικῶν προαγωγῆς ἐκ τῆς β' τάξεως τετρατάξιου γυμνασίου ἢ ἀντιστοίχου εἰς ταύτην ἄλλου γυμνασίου ἢ λυκείου δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ, μὴ ὑπερβάλλοντες τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των.

Ἐπιτρέπεται ἡ ἀπ' εὐθείας κατάταξις μαθητῶν εἰς τὴν β' καὶ γ' τάξιν τοῦ διδασκαλεῖου, κεκτημένων ἀπολυτήριον γυμνασίου ἢ λυκείου καὶ χειριζομένων εὐχερῶς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν ἐν τε τῷ γραπτῷ καὶ τῷ προφορικῷ λόγῳ.

Οἱ μαθηταὶ ἐκάστης τάξεως δὲν δύνανται νὰ εἶναι πλείονες τῶν 30. Διαιτῶνται δ' οὗτοι ὡς ἐσωτερικὰ καὶ ἡμισύσσιτοι ἐν οἰκοτροφείῳ προσηρητημένῳ εἰς τὸ διδασκαλεῖον.

Ἐικοσι τῶν μαθητῶν ἐκάστης τάξεως εἶναι ὑπότροφοι τοῦ Κράτους καὶ λαμβάνονται ἐκ πασῶν τῶν ἐκπαιδευτικῶν περιφερειῶν, οἱ δὲ λοιποὶ εἰσάγονται εἰς τὸ οἰκοτροφεῖον ἢ ὡς ὑπότροφοι Δήμων ἢ Κοινοτήτων, ἢ ἰδίαις αὐτῶν δαπάναις.

Ὡς ὑπότροφοι τοῦ Κράτους εἰσάγονται οἱ πρωτεῖοντες ἐν διαγωνισμῷ, ἰδίαις δ' αὐτῶν δαπάναις, οἱ τινες δύνανται νὰ εἶναι καὶ ἡμισύσσιτοι, οἱ εἰδοκιμούντες εἰς εἰσιτήριον ἢ κατατακτήριον ἔξετασιν. Οἱ ὑπότροφοι τῶν Δήμων καὶ τῶν Κοινοτήτων εἰς οὐδεμίαν ὑποβάλλονται δοκιμασίαν, προτιμῶνται δὲ κατὰ τὴν ἐγγραφὴν παντὸς ἄλλου.

Τὰ τροφεία τῶν ἰδίας δαπάναις ἢ ὡς ὑποτρόφοι Δήμων ἢ Κοινοτήτων εἰσαγομένων εἰς τὸ διδασκαλεῖον, ὁρίζονται πρὸ τῆς ἐνάρξεως ἐκάστου σχολικοῦ ἔτους διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ.

Οἱ πτυχιοῦχοι τοῦ διδασκαλεῖου τούτου διορίζονται δευτεροβάθμιοι καθηγηταὶ τῆς Γαλλικῆς γλώσσης, προαγόμενοι εἰς πρωτοβαθμίους μετὰ πενταετῆ εὐδίκμιον ὑπηρεσίαν, ὡς καὶ οἱ καθηγηταὶ τῶν λοιπῶν μαθημάτων, πρὸς τοὺς ὁποῖους ἑξομοιοῦνται κατὰ τε τὸν βαθμὸν καὶ τὸν μισθόν.

Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ εἰσαχθοῦν εἰς τὸ διδασκαλεῖον εἴτε ὡς ὑπότροφοι τοῦ Κράτους, εἴτε ἰδίαις αὐτῶν δαπάναις, ὀφείλουσιν νὰ ὑποβάλωσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον μέχρι τῆς 15ης τοῦ προσηχοῦς Αὐγούστου αἰτήσιν ἐπὶ πεντηκονταλέπτου χαρτοσήμου μετὰ τοῦ πιστοποιητικοῦ τῶν σπουδῶν των καὶ πιστοποιητικῶν τῆς οἰκείας δημοτικῆς ἢ κοινοτικῆς ἀρχῆς, ἐμφαίνοντες τὸ ἔτος τῆς γεννήσεώς των καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ μητροῦ τῶν ἀρρένων, ὅψ' ὄν εἶναι ἐγγεγραμμένοι ἐν αὐτῷ. Ὁμοίως αἰτήσεις, τὰ αὐτὰ πιστοποιητικὰ καὶ μέχρι τῆς αὐτῆς προθεσμίας ὀφείλουσιν νὰ ὑποβάλωσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ οἱ Δήμοι καὶ οἱ Κοινότητες, προκειμένοι περὶ ὑποτρόφων αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Ἰουνίου 1920.

ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗ

ΙΛΙΑΔΑ-ΚΟΥΦΙΑ ΚΑΡΥΔΙΑ
ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 42.- ΔΡΧ. 6 ΤΟ ΚΑΘΕΝΑ

ΑΔΕΛΦΟΙ Β. & Μ. ΜΕΞΗ

ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

21 - ΣΤΑΔΙΟΥ - 21

Τὸ καλλιτεχνικώτερο καπνοπωλεῖο τῶν Ἀθηνῶν.—Στολίδι ἀληθινὸ τῆς οδοῦ Σταδίου.—

Καπνὰ καὶ τσιγαρέτα ἀπαράμιλλα.—Καὶ ὁ κοσμαγάπητος Μελέτης.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΖ'

Σάββατο Ἀθήνα, 13 Ἰουνίου 1920

ΑΡΙΘ. 688

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΑ: Κάτι μέσα μου...
MALGUERITE BURBAT-PROVINS: Ἀφιέρωση.
ΔΗΜΟΣΦ. ΒΟΥΤΥΡΗΣ: Μακριά ἀπ' τὸν κόσμον.
(Συνέχεια).
ΝΙΚ. ΘΕΡΒΑΝΤΗΣ - Κ. ΚΑΡΘΟΡΙΟΣ: Ὁ Δὸν Κι-
χότης (συνέχεια).
Ο "ΝΟΥΜΑΣ": Φαινόμενα καὶ πράγματα.
ΣΙΤΣΑ ΚΑΡΑΓΙΑΚΑΚΗ: Βασιλιάδες—Τὰ μάτια—
Μεθύσι.

ΝΥΡΙΑΝΗ: Θυσία.
Χ. Η.: Τὰ μαλλιά.
Π. ΒΑΣΙΛΗΣ: Ὅλα χαμένα.
Μ. ΦΙΛΗΜΤΑΣ: Οἱ δάσκαλοι στὸ Φωτιάδη—Πάλ-
λης, Φωτιάδης.
ΑΠΟ ΒΑΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΑΟΜΑΔΑ: Ἔση φιλολογία.
—Ὁ δεύτερος ποιητικὸς διαγωνισμὸς
τοῦ «Νουμά».—Ἡ Μελοδραματικὴ τοῦ
Ἑλλην. Ὁδείου.—Νέα βιβλία.—Περιο-
δικὰ—Χωρὶς γραμματόσημο.

ΚΑΤΙ ΜΕΣΑ ΜΟΥ...

Κάτι μέσα μου στενάζει,
Δὲν τ' ἀκούς ;
Κάτι μέσα μου σπαράζει,
Ποῦς τὸ βάζει: νοῦς !

Ξεχασμένα, πεθαμένα,
δὲ γνωρίζω ἐγώ,
Πάντα μὲ τὰ περασμένα
κρυφοῦσώ.

Καὶ μοῦ γίνονται τρομάρες
κ' ὑποφантаσιές,
πίκρες, πόνοι, κ' οἱ λαχτάρες
οἱ παλιές.

Παραδέξω μὲς στὰ δίχτυα
τοῦ θυμητικῆς.....
Βόηθα νάβγω ἀπ' τὴν ἀλήθεια
καὶ ἀπ' τὸ νοῦ.

Πές μου πῶς γιὰ τὴν Ἀγάπη
τὴν τρανή,
θὰ νικήσει τὸν Ἀράτη
ποῦ μὲ τυραννεί.

Καὶ τὸ δράκο θὰ σκοτώσει
στὴ σπηλιά...
Πές μου πῶς θὰ μὲ λυτρώσεις,
πές μου, ἀπ' τὰ στοιχιά !

Κι ἄσε ἀπ' τὸ γλυκὸ σου στόμα,
Ἐρωτά μου ἐσύ,
τὴν ψευτιά νὰ ρέει ἀκόμα
τὴ χρυσή.

ὡς τὴν ὥρα ποῦ θὰ γίνεις
—Ἀχ, φοβητὸ κακὸ !—
ποῦ καὶ σὺ γιὰ μὲ θὰ γίνεις
ξωτικό !...

ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΑ

MALGUERITE BURBAT-PROVINS

ΑΦΙΕΡΩΣΗ

Γιὰ μὲ σιὰ

Δὲν ἔχω κανένα ὄνομα, ὀνόμαζέ με ψιθύρισμα καὶ
μάζεψε τὴν ἀνατριχίλα αὐτῶν τῶν ἀνθοσοῶν ποῦ
τρέμουν, ὃ ἀγκωστε Διαβάτη !

I

Ὁ ζωὴ ἐξαισία καὶ πολλαπλή, ποτὲ δέ σ' ἐνοιώσα
νὰ χτυπᾷς μέσα μου, ὅπως τώρα !

Σὲ δαγκῶνω κατάκαρδα, ὃ ἀνοιγμένο μου ῥόδι, ὃ
πως δάγκασα τοὺς ὄρμους καρποὺς στοὺς μεθυστι-
κοὺς κήπους τῆς Γιάφρας !

Σὲ πῖνω, χωρὶς νὰ σημάσω τὸ κεφάλι, πορφύρινη
χυμὲ τῆς κληματαριᾶς μου, γιὰτὶ στὸ βάθος τοῦ φλι-
τζανιοῦ ποῦ θυθίζονται τὰ μάτια μου, κολιμποῦν
διὰ μάτια.

Σ' ἀναπνέω, ὃ λούλουδο ποῦ ἀνοιξες κάτω ἀπ' τὸ
κεφάλι μου, γλυκὸ προσέφαλο ἀπὸ μῦρο !

Κλείσε γιὰ πάντα τὸν κλίμακά σου στὴ συγκίνηση
τοῦ προσώπου μου, κλείσε μέσα σου τ' ὄνειρό μου καὶ
τὸ θάνατό μου.

II

Τὶς σκοτεινότερες βραδιές καὶ τὶς ἀστόλιστες νύ-
χτες, ὃ οὐρανὸς μέσα μου φυλάει μίαν ἄρρητη λάμψη.

Τὰ κίματα τῆς βροχῆς, οἱ στρόβιλοι τοῦ ἀνέμου, ὃ
θυμὸς τῆς καταγίδας, δὲ θὰ μποροῦσαν νὰ σβύσουν
τὰ τρία ἀστέρια τῆς ἀστραφτερῆς καὶ γρήγορης λέ-
ξης : Ἐ σ ὄ .

ΣΤΑΘΗΣ ΣΠΗΝΑΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΗΜΟΣΘ. ΒΟΥΤΥΡΑ

ΜΑΚΡΥΑ ΑΠ' ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

3

— Τό πιστεύεις, ελπεύεις, πατέρας μου κουνώντας το κεφάλι του, πώς με δυσαρέσκεια πηγαίνω σ' αυτό το σπίτι; Μά τι να κάνω; για σκέψου: Ξέρεις τ' είναι να κάθεται ώρα, μ' έναν άνθρωπο και να μη βγάλει μιλιάρη; Μόνο κάποτε, άργα και πού, άμα του λέω, του λέω γώ, κάτι να λέει! Και να μιλάς έπει... γιατί, τι διάολο, σά μουγκοί να μένουμε!

— Ναί, έχεις δίκιο, αλλά τι να κάνουμε; Κ' έπειτα δέν είναι κακός άνθρωπος...

— Δέ λέω... Ίσα - ίσα μάλιστα...

— Μήπως τó θέλει κι αυτός; 'Αμ' ή γυναίκα του τι να πει;... Για φαντάσου νάχεις κοντά σου έναν άνθρωπο και να μη βγάλει μιλιάρη! Μά πώς παντρεύτηκε αυτός ο άνθρωπος... ..

— Μά δέ θάταν έτσι νέος...

— Ποιός τότε! Έτσι εΐτανε μου τó διηγήθηκε προχτές ή ίδια και δέ στόπα...

Και ή μάνα μου μάς εΐπε πώς όταν ο Τοργούδης πήρε την Τοργούδη, και την είχε πάρει με προξενιά, αυτή όταν τόν είδε να μη τής μιλά, να μίν τής λέει τίποτα, νόμισε, πώς ο Τοργούδης είχε μετανιώσει πού την πήρε, κι όλο έκλαιε. Εύτυχώς μιά αδερφή του τής εΐπε τι έτρεχε, ότι έτσι εΐταν ο χαρακτήρας του, και την ήσυχασε. Σπάνια νάνοξει τó στόμα του και να πει μιά λέξη, από μικρό παιδί...

Οί μικρές αδερφές μου εΐτανε ξετρελλαμένες με τó σπίτι αυτό. Έκει είχαν γλέντι. Θάβρισκαν τή δουλίτσα και θάρχιζαν τó παίξιμο και τó χοροπήδημα στο μακρόστενο διάδρομο.

Κάποτε τó χοροπήδημα και οί φωνές τους γινόντουσαν σοστό πανδαιμόνιο, και τότε ή μάνα μου φώναζε:

— Έ, ε... Τ' είναι αυτά! ή καθήστε ήσυχα, ή σάς στέλνω στο σπίτι...

Ο γέρο Τοργούδης, όταν θρισκόταν έμπρός, κάπου κεί καθισμένος, θά μιλούσε:

— Παιδιά είναι... έλεγε.

Και ή κυρία Τοργούδη:

— Αυτή, αυτή φταίει, αυτή τά ξεμυαλίζει! Θα σου δείξω γώ, μωρή, έσένα...

Και ή δουλίτσα, πού παρουσιαζόταν στην πόρτα:

— Έγώ, κυρία, τι κάνω; ρωτούσε άνοιγοντας τά χέρια της, σά νάλεγε: ψάξε με!

Ένας γρούλλος αυτό τó βράδυ, τής παραμονής τής εορτής, άκούστηκε στον κήπο μας να ψάλλει. Όλοι χαρήκαμε, έγώ όμως, πρό πάντων. Μαζί με την ιδέα πώς φέρνει καλό, όπως μούχαν πει, μου φάνηκε μιά συντροφιά μέσα κεί στην έρημιά.

— Ένας γρούλλος στην αυλή μας, φώναξε ή μεγαλύτερη αδερφούλα μου, και ήρθε τρέχοντας στο μέρος, πού γυρίζαμε, στη σειρά τών δέντρων, περιμένοντας τόν πατέρα μου. Και όταν αυτός ήρθε και γυρίσαμε στο σπίτι, άκούσαμε και μεις τó γρούλλο να ψάλλει.

Είχε τραπώσει κάπου κεί σέ πυκνόφυλλο μέρος και τραγουδούσε.

— Τι ώραία!...

Τά μικρά απ' τή χαρά τους πηδούσαν.

— Πάγε τά παπούτσια!...

Πήγανε μέσα, ενώ έγώ έμεινα έξω για να τόν άκούσω.

Εΐτανε και ο γρούλλος για μένα μιά συντροφιά. Και πόσο ήθελα τή συντροφιά! Τήν ήθελα πάντα, και, άλλ' κεί, εκεί, μακριά απ' τόν κόσμο, στην έρημιά, με την άνησυχία, πού μούχε καταντήσει άρρώστια απ' την ήμερα πού μπήκαμε στο βαλιόρι, πού τρέχαμε σέ ξενοδοχεία μόνοι, μέσα σέ άγνωστους και στο άγνωστο, την επιθυμούσα τή συντροφιά, τή ζητούσα σά σατηρία.

Θυμώμαι και πώς όταν πήγαμε στο σπίτι αυτό, τó έρημικό, αισιάνθηκα κάποια ήσυχία, πού βρεθήκαμε όλοι μαζεμένοι, μέσα σέ σπίτι. Και θάμιονα κεί εύτυχιμένοι, αν ένοιωθα πώς υπήρχε εύτυχία, ή είχαμε εύτυχία. Ναί, θάθελα τή συντροφιά και τότε, όχι όμως όπως τή ζητούσα τώρα.

Όταν έβλεπα συλλογισμένο τόν πατέρα μου κάθε βράδυ, νάρχεται και να μένει σιωπηλός, σκυθρωπός, στο τραπέζι, α, τότε, τότε, τι ταραχή αισιάνθηκα! Κ' έβλεπα μαζί τή μοναξιά, τήν έρημιά, τή δυστυχία!...

Νικούσα όμως αυτά, κ' έκανα τόν άστεγο, έκανα πώς δέν καταλάβαινα τι γινόταν, κ' έλεγα διάφορες κουταμάρες κ' έπαίζα και τόν παραγκιόδη.

— Μωρέ, τι έπαθε αυτός;

— Για κοιτά τον... Αυτός έχει τó δικό του...

Ο πατέρας μου κουνούσε τó κεφάλι του. Πίστευε πώς έγώ δέν ένοιούσα, πώς έγώ...

Άλλ' όταν κατώφλινα να τούς κάνω να γελάσουν, καθώς αυτά γελούσαν, έμένα ύγραίνονταν τά μάτια μου.

Αυτή τή βραδιά, ξεπλωμένος στο κρεβάτι, άκουγα έξω στην αυλή τó γρούλλο να τραγουδά. Πόσο εύχαριστιόμουν πού τόν άκουγα. Η αυλή μας, ο κήπος μας, δέν έμεινε μόνος, έρημος: είχε συντροφιά και μαζί κ' έμεις τή νύχτα, τή νύχτα...

Κατά τις δέκα την άλλη μέρα, ξεκινήσαμε όλοι μαζί για τó σπίτι του Τοργούδη. Πέρασαμε τó ρέμα και τά ρεματάκια, τις σχισμάδες τής γής, πού ήταν άρκετά έπιφοδες, άλλ' έμεις ξέραμε τά περάσματα και φθάσαμε, οδηγώντας τόν πατέρα μου στην άντικρυνή μεριά.

Τό σπίτι φαινόταν, όπως εΐταν έτσι ετοιμασμένο, να περιμένει επισκέπτες. Ο κύριος, όμως, Τοργούδης, αν και έόρταζε δέν εΐταν εκεί, είχε πάει μέσα, πρού - πρού, για να χαιρετήσει έναν παλιό του φίλο, πλούσιο κτηματία, πούχε κι αυτός τήν εορτή του.

Ο πατέρας μου, ή μητέρα μου, με την κυρία Τοργούδη, μιλούσανε, λέγανε διάφορα πράγματα, οί αδερφούλες μου με τή δουλίτσα πηδούσαν στο διάδρομο,

« ἐγὼ δὲν ἤξερα τὴν νὰ κάνω καὶ γύριζα μὲς στὸ σπίτι, σὸν κῆπο. Ἡμουν ὁμῶς εὐχαριστημένος, καὶ πολὺ μάλιστα. Νάταν ἔτσι κάθε μέρα. . . »

Τὰ γατάκια δὲ φώναζαν αὐτὴ τὴ φορά. Γυρίζονε στὸ σπίτι κάθοντάς με ὅ,τι βρισκάνε, με τὸ κομπολόγι τοῦ πατέρα μου, με τὰ κρόσια τοῦ καναπέ. Αὐτὸ πείραξε τὴν κυρία Τοργοῦδη καὶ πετόχηκε φωνάζοντας τὴ δουλίτσα :

— Μαρουλιό ! ἔλα γρήγορα νὰ πάρεις τὰ γατιά ἀπ' ἐδῶ. . . . Θὰ ξεσχίσουνε τὸν καναπέ. . . .

Τὸ μεσημέρι ἦρθε. Ἄλλ' ὁ κύριος Τοργοῦδης δὲν ἐφάνηκε. Καθίσταμε ἐπιτέλους νὰ φάμε χωρὶς αὐτόν.

Ὅταν εἶχαμε τελειώσει καὶ ὁ πατέρας μου κάπνιζε, νάτος καὶ παρουσιάστηκε ὁ κύριος Τοργοῦδης. Ἄλλὰ πῶς παρουσιάστηκε ! Τὸ καπέλλο του, μιὰ μικρὴ ρεμπτόμπλκα, πού εἶτανε σὰν κότσος γυναικας πάνω στον χοντρό του κεφάλι, νὰ τῆχει στραβά, ὁ λαίμοδετός του λιμένος, τὸ κολάρο του φευγάτο ἀπ' τὴ θέση του καὶ με τὰ πόδια ἀνοιχτά.

Ὁ πατέρας μου ἔλεγε, ἔπειτα, πῶς εἶχε μεγαλώσει τὴ θάση, γιατί ἡ κορυφή, ἢ τὸ ἐπάνω μέρος εἶχε θασίνει. Ἄλλ' εἶμένα μοῦ φάνηκε, πού τὸν εἶδα ἔτσι, ὅτι εἰσίοιζε με τὰ μικρὰ παιδάκια, πού τὰ κάνουν καὶ ἀνοίγουν τὰ πόδια τους. . . .

— Ἄντιο σας ! εἶπε, καὶ ἀφοῦ στάθηκε μιὰ στιγμή στὴν πόρτα ἀπ' ἐξῶ, μπῆκε μέσα.

Τὸν εἰννηθήκαμε.

— Εὐχαριστῶ, νάστε καλά. . . μᾶς ἀπάντησε.

Εἶχε σταθεῖ πάλι με τὰ πόδια ἀνοιχτά.

— Ἐγὼ πῆγα, ἀρχισε νὰ λέει, νὰ χαιρετήσω κάποιον αὐτίνα, φίλο μου. Ἐχει καὶ αὐτὸς σήμερα τὴν αὐτίνα, γέστε την, τὴ γιορτὴ τοῦ. . . Ἐχομε, δηλαδή, τὸ ἴδιο ὄνομα : Κώστας αὐτός, Κώστας ἐγώ. . . Σύμπτωση. . . Δὲν εἶναι σύμπτωση ;. . . Νὰ ἀπὸ τόσα δὰ παιδάκια εἴμαστε μαζί. Κ' ἔτυχε, ἐδῶ νὰ δεῖτε, κ' ἔτυχε νάχομε καὶ τὸ ἴδιο ὄνομα. Φώναζε κανεῖς : Κώστα ! Κ' ἐτρέχαμε κ' οἱ δύο. . . Κ' εἴμαστε νὰ, ἀπὸ τόσο δὰ παιδάκια μαζί, τόσο δὰ παιδάκια. Κι ἀχώριστοι. . . .

— Ἐφαγες ; τὸν ρώτησε ἡ γυναίκα του.

— Ἄκου. . . ἔκανε αὐτός, κοιτάζοντας ἐμᾶς, ρωτᾶ ἂν ἔφαγα. . . Σπᾶς ψύλλο στὴν κοιλιά μου καὶ ρωτᾶ ἂν ἔφαγα. . . Ψύλλο σπᾶς στὴν κοιλιά μου, ὄχι ἔφαγα !. . . Ἐφαγα καὶ παραάραγά, γιὰ δέκα. . . Ἄφρου νὰ ψύλλο, ψύλλο τσάβεις ! Μὰ καὶ τὸ τσοῦξαμε. . . Ἄ, τοῦ δόσαμε καὶ κατάλαβε. . . Μὰ εἶναι σίλος αὐτός. . . Ἐναν ἐγώ, αὐτόνα. . . Νὰ, ἀπὸ τόσα δὰ παιδάκια εἴμαστε μαζί, καὶ ἀχώριστοι. . . Κ' ἔτυχε, βλέπετε, νάχει καὶ αὐτὸς τὸ ἴδιο ὄνομα με μένα. . . . Κώστας αὐτός, Κώστας ἐγώ. . . .

Τὸ κρασί, ὅπως τὸ λάδι, σὲ σιουριασμένη μηχανὴ ἢ κλειδαριά, ἔκανε τὴ γλώσσα του νὰ ἐργάζεται. κ' ἔλεγε, ἔλεγε, ἂν καὶ εἶχε ἢ εἴρισκε ἀκόμα δυσκολία.

ἡ γυναίκα του εἰσχυρῶς, τὸν διέκοψε καὶ τὸν συμβούλευε νὰ πάει νὰ ἡσυχάσει λίγο. Θύμισε ὁμῶς, αὐτὸς καὶ τῆς εἶπε :

— Πι, νὰ μεθύσω με πικρᾶς ; Ἐγὼ δὲ μεθῶ, ὄχι, δὲ μεθῶ ἢ τόσο, ἐγώ. . . .

Ἄλλὰ σὲ λίγο, ἀφοῦ μᾶς εἶπε πάλι τὰ ἴδια, πῆγε μ' ἀνοίγοντά τὰ πόδια στὸ δωμάτιό του νὰ ξεπλῶσει.

— Τάχτε τὰ ποτηράκια του γιὰ καλά ! μᾶς εἶπε ἡ

γυναίκα του. Καὶ δὲν πίνει, ξέρετε, παρὰ σπάνια, καὶ γιὰτὸ τὸν ἔπιασε. . . Πάντα ὁμῶς ὅταν βρεῖ αὐτὸν τὸ φίλο του. . . .

Κάτι κρότοι, πού ἀκουστήκανε μέσα στὸ δωμάτιο τοῦ Τοργοῦδη, τὴν ἀναγκάσανε νὰ πάει.

— Βρὲ τὸ θραμιάρη ! ἔκανε καὶ σημάθηκε γρήγορα καὶ πῆγε μέσα.

Τὰ μικρὰ εἶχανε ξεκαρδιστεῖ στὰ γέλια, καὶ ἡ μάνα μου προσπαθοῦσε νὰ τὰ ἡσυχάσει.

— Σούτ. . . ντροπῆ ! τοὺς ἔλεγε.

— Ἐτανε γιὰ τὴν ἐσοτὴ του, εἶπε ὁ πατέρας μου. Φύγαμε τὸ βράδυ. Στὸ τραπέζι ὁμῶς, τὸ βραδυνό, εἶχαν ἐρθεῖ καὶ ἄλλοι. Τρεῖς γυναίκες καὶ τρεῖς ἄντρες.

Ἐτανε περιβολάρηδες καὶ νοικιαστὲς τῶν περιβολιῶν τοῦ Τοργοῦδη.

Καὶ δὲν περάσαμε ἄσχημα. Εἶχαμε καὶ τραγοῦδια. Ὁ γέρο Τοργοῦδης, πού εἶχε ξεμεθύσει, ξαναμέθυσε.

Ἐίδαμε τὴ σελήνη, καθὼς βγαίναμε, νάναί τῆνω ἀπ' τὸ μαῦρο θουνό, πού ἔτανε πίσω ἀπ' τὸ σπίτι μας, μιὰ σελήνη σὰν πατέλα σπασμένη, ἢ σὰ νὰ τῆς ἔλειπε ἓνα μέρος.

Φωνές, τραγοῦδια γρούλλον, ἀνέβαιναν ἀπ' τὸ ρέμα.

Τὸ καλοκαίρι εἶχεν ἐρθεῖ. Ἡλιος θαμπωτικὸς φάτιζε, καὶ τὰ λουλούδια, ἢ πρασινάδα, μαραινόντουσαν. Ὅλα ξερὰ ἀρχίσανε νὰ γίνονται καὶ δῶ καὶ κεῖ ἔβλεπα κίτρινα καὶ θρόμα γιμνά. Ὅλοι εἶχανε χαλάσει δὲν ἔτανε πιά ὄραϊα, ἕλα ξερὰ, μαραμμένα, καὶ πάνω ὁ ἥλιος, ἓνας ἥλιος σὰ στόμιο ἀπέραντου καμινού, ποῦχυνε κάτω φλόγες.

Μὲ τὸ καλοκαίρι, τίς ζέστες, οἱ δουλιές τοῦ πατέρα μου, πού πῆγαιναν κουτσαίνοντας, σταματήσανε. Ὁ κόσμος ποῦχε κάπι, κείνος ποῦχε δουλιές, ἔφηνε γιὰ τῆς ἐξοχὲς καὶ τίς παραλιές. Εἶχε μένει μόνο ὁ φτωχόκοσμος σχεδόν. Καὶ ἀναγκαστήκαμε νὰ ξεδεύουμε ἀπ' τὰ λῆγα ποῦχαμε στὴν ἀκρη. Ὁ πατέρας μου ἐρχόταν πολὺ στενοχωρημένος. Κάνανε οἰκονομία ὅσο ὑπορούσαμε. Καὶ ὅταν ἦρθε ὁ καιρὸς τῶν σταφυλιῶν, περνούσαμε ματὰ.

Ἄλλ' αὐτὸ τὸ ἴδιο ἔκαναν καὶ οἱ γειτόνοι μας. Κι' αὐτοὶ ὅλο σταφύλια τρώγανε. Καὶ κάθε τόσο ἀκούναμε, ἢ ἀκούγε ἡ μάνα μου, τὴν κυρία Τοργοῦδη νὰ λέει :

— Μὴ εἶταν τόσο νόστιμα. . . .

— Καὶ νὰ σκεφτεῖτε, μᾶς ἔλεγε ὁ πατέρας μου, ὅτι εἶναι με λεφτά, ἔχουνε περιουσία. . . . Καὶ μὴν ἔχουνε παιδιά : Θὰ τάφήσουνε σὲ συγγενεῖς, ἄλλοι θὰ τὰ γαποῦνε, θὰ τὰ φάνε. . . .

Μιλοῦσαμε γιὰτουὺς, περνούσαμε τίς ὥρες μᾶς κάποτε. Ἄλλ' ὁ πατέρας μου ὅλο σκεφτικὸς εἶτανε. Ἐνα βράδυ εἶπε :

— Κιὰ νὰ σκεφτεῖ κανεῖς τί καλά πού εἴμαστε κεῖ !

— Τὸν καταραμένο, ἀπ' τὸ Θεὸ νὰ τῆδρε ! εἶπε καὶ ἡ μάνα μου με μιὰ ἔξαση.

Ὁ πατέρας μου σὰν νὰ μὴν τὴν ἀκουσε καὶ ἔακολούθησε :

— Εἴμαστε τόσο καλά, εἶχαμε ὅλα τὰ καλά μας, δὲ στερούμεθα ! Καὶ νὰ κάθεται κανεῖς τώρα, στὴν ἐρημιά καὶ νὰ ζητιανεύει τὸ ψαμί. . . Εἴμαστε τόσο

καλά εκεί, καλά και καλά...

— "Αχ, να πάμε, να πάμε πάλι! τα δυο μικρά παρακλητικά είπανε, γιατί φύγαμε;

Και οι μέρες οι καλοκαιρινές περνούσαν θλιβερές, θλιβερές.

"Ένα βράδυ όμως, ο πατέρας μου έφερε έναν μικρό πετεινό. Κάποιος πελάτης του του είχε δωρήσει. Τι χαρά αιστανθήκαμε όλοι, όταν πρωτ-πρωτ, ξημερώματα, τον ακούσαμε να λαλεί. Έμένα μου φάνηκε σά νόησε να φέγγει η εστία, ότι είναι η φωνή του εκείνη σαν πρόσκληση στη χαρά, έδιωχνε την έρημια, έφερνε τη ζωή....

Και πού να τον σφάζουμε.... Τον δέσαμε απ' το πόδι σε μια γαζία, μ' ένα μακρύ κουρέλι, και τον άφρασε να γυρίζει.

"Όταν έβόναζε, η λαλούσε, λέγαμε:

— Τόν άκουτε; Έχει και ώραία φωνή....

Ο πατέρας μου ξεκολουθούσε να ναι σκεφτικός.

Κ' ενώ είχε πατήσει ο Σεπτέμβρης, η ζέση ξεκολουθούσε δυνατή.

Εγώ κοιτούσα όλο τον ουρανό. Πώς ήθελα να βλέπα σύννεφα... Να έρχόταν ένα ξαφνικώς χιμώνας....

Άλλα να, μια νύχτα, στον ουρανό σύννεφα. Είχα βγει στην αυλή να θάλω νερό, και τα είδα σπαρτά στον ουρανό, και τη σελήνη να τρέχει, να καλᾶ μέσα σ' αυτά....

Και την άλλη μέρα, το πρωί, ψυχάλισε. Η γῆ μύρισε όλη, μύρισε σά να ναστέναζε από εὐχαρίστηση για τη δροσιά ποίπεσε πάνω της, και γέμισε τον άέρα απ' τη μυρουδιά της.

Άλλ' έπειτα από την ψυχάλα αυτή, βροχή, κατακλυσιμός, με θρονιές τρομερές, κεραυνούς έπεσε. Τα νερά τρέχανε απ' τα ψηλά μέρη, τρέχανε από χλιες μεριές, για να πέσουνε στα ρεματάκια με τρομερό θόουθο, χανόντουσαν, πέφτοντας σ' αυτά, στις σχισμάδες της γῆς, τρέχανε βιαστικά, κοκκινωτά, άφρασιμένα....

Και η βουή του ρέματος μου θύμισε την άγριεμένη θάλασσα, τη θάλασσα, που άκουγα κει, στο μέρος μας, τη νύχτα, όταν είναι φουρτουμισμένη....

Είταν άπόγεμα που άρχισε, κ' είχαμε άνησυχήσει για τον πατέρα μου, πώς θα έρχόταν, αν κρατούσε αυτή η βροχή. Άλλά δέν κράτησε και πολύ, και πάλι φάνηκε ο ήλιος να λάμπει μέσ' απ' τα σύννεφα. Ο καρδός δωροί είχε ψυχράνει.

— "Α, πάει πιά η βρομοζέστη, έπτε η μάνα μου. Τόσο θα μαλευτεί κι ο κόσμος....

Αυτό το άπόγεμα, μετά τη βροχή, λάβαινε κ' ένα δόσο απ' την κυρία Τουρουδή. Ένα γατάκι ραβδωτά. Μας τόσεσε η Μαρουλιά, η δουλίτσα της. Είχε περάσει, για να βρθεί, απ' τη γέφυρα. Του κανάμε μεγάλη ύποδοξη.

Κ' έτσι, μετά το γούλλο, που τραγουδούσε στον κήπο κ' είχε χαθεί ξαφνικά, είχαμε το γατάκι και τον πετεινό....

Και ήθετε ο χιμώνας. Γύρο κει τα πάντα πρασί-νισαν και νερά άπλώνονταν. Τα ρεματάκια γινόντουσαν πιο μεγάλα, πιο βαθιά, όγκοι χιμμάτων πέφτανε απ' τα πλάγια τους. Κι άλλα ρεματάκια, σχισμάδες, παρουσιάζονταν, που θάβαιναν, αν τάβριναν, να μην

μπορεί κανείς να περάσει στο σηκί, μετά λίγα χρόνια.

Και το σπίτι σεϊόταν, βούιζε όλο απ' τον άνεμο, απ' τον άγριο βορριά. Πω πω, όταν άρχιζε... Τι είτανε κείνο... Σά νάταν το μέρος που χόρευε ο βορριάς και τραγουδούσε!...

Εγώ είχα κάνει άρχη να διαβάζω τα βιβλία μου, και να γράφω ό,τι μου κατέβαινε, και τάβρινα για ν' ακούσω τον άνεμο, τη φωνή του. Άλλά δέν είτανε μια, ύπηρχε κι άλλη πάρα κάτω, μια χαμηλότερη, πούλεγε το ίδιο τραγούδι, η τον ίδιο σκοπό, διαφορετικά. Έκανε δηλαδή, ένα σιγόντο παράδοξο, άλλ' έπιτυχημένο, πολύ, πολύ. Και νόμιζε, πώς δέν είτανε μόνος, ο κύρ Βορριάς, άλλ' ότι είχε μαζί του και την κυρά Βορριά, και τραγουδούσαν εκεί, στην έρημια, το έρωτικό τους τραγούδι. Και με τί μουσική... Τίφτι ναίει ο δάσκαλος της φωνητικής του σχολείου μας, ο σιόρ Μπαλντή.

Άπ' το ρέμα τώρα, τη νύχτα, δέν έρχόταν πιά το τραγούδι των γούλλων. Σιωπή. Μόνο κάποτε, άκουγόταν η άγρια βουή του νερού τούτρεχε, που κατρακαλούσε με δύναμη.

Και η νύχτα πόσο είτανε μύρη! Παντού μαυρίλα, δίχως το παραμικρό φώς, και πάνω σύννεφα, πούκρουβαν το φώς των άστεριών.

Όταν πήγαινα να κλείσω τα έξώφυλλα του παραθύρου, έβλεπα, πολλές φορές, πέτσιο σκοτάδι έξω, βαθύ, πυκνό, που για μια στιγμή, μου φαινόταν πώς αν ήθελα προβάλλει λίγο έξω, θα χτυπούσα σ' αυτό, όπως σε πράγμα στερεό.

Και πώς ζητούσα το φώς! Κοίταξα προς του Τουρουδή να δώ αν λάμπει φώς σε παράθυρό τους, και όταν έβλεπα, αισθανόμουν κάποια παρηγοριά.

Πολλές φορές το βράδυ, που καθόμουνα στο μαγειριο, κοντά στο τζάκι και στον τέτζερε, πούθραζε, έβλεπα κάτω από τη σάρα, στο μέρος, ποίπεφτε η στάχη, και που φωτιζότανε δυνατά. Και το φανταζόμουν σά μαγαζί, η σπίτι καλά φωτισμένο, με πολλούς ανθρώπους μέσοι, προσκαλεσιένους, που διασκεδάσαν. Τι εὐτυχία....

Και πώς έκανα να κρατήσω τους δικούς μου, να μην πάνε να κοιμηθύνε νωρίς, και να μένει το φώς άναμμένο....

— Έλα, έλα, ύπνο! Έλεγε ο πατέρας μου.

Και υπάρινε καλά τις πόρτες, τις στερέωνε, γιατί είχαμε και το φόβο μη μας κάνοντε καμιά έπισκεψη τίποτα κλέφτες.

— Δια τον φόβον των Τουδαίων! Έλεγε ο πατέρας μου, στερεώνοντας καλά τις πόρτες με διάφορα τράγματα.

Είχα βαρεθεί να γυρίζω, δέν αισθανόμουν καμιά εὐχαρίστηση να τρέχω έξω πιά... Και όταν είτανε καλός καιρός, και ο ήλιος φώτιζε και δέ φυσούσε άνεμος, σπάνια να βγω. Έκτός αν είχα δουλιά.

Τώρα με την Τουρουδή η μάνα μου σπάνια βλέπόντουσαν. Το ρέμα είτανε γεμάτο νερά και τους έμπόδιζε. Άπ' τη γέφυρα μόνο μπορούσε κανείς, τώρα, να πάει, άλλ' είταν ο δρόμος παρτός, γεμάτος νερά, λάρκους, βούβρα και μεγάλα άγρια χόρτα. Ήθελε κόπο και προσοχή.

(Ακολουθεί)

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΤΙΚΗΝ ΕΤΑΙΡΙΑΝ "ΤΥΠΟΣ",
ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ
ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3, ΑΘΗΝΑ

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ταχτικοί συντάχτες: Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ, ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ
ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ, ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟ-
ΠΟΥΛΟΣ, ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Διαχειριστής: Η ΕΤΑΙΡΙΑ "ΤΥΠΟΣ",

"Όσα γράμματα ενδιαφέρουν τη Διαχείριση πρέπει
να διευθύνονται:

«ΕΤΑΙΡΙΑ "ΤΥΠΟΣ" Σοφοκλέους 3, ΑΘΗΝΑΣ»

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: Για την Ελλάδα	δρ. 20	το χρόνο.
	> 10	το εξάμηνο.
	> 5	το τρίμηνο.
Για την Αγγλία και Αίγυπτο	£ 1	το χρόνο
	£ 0,10	το εξάμηνο
	\$ 5	το χρόνο
	\$ 3	το εξάμηνο

Και για τα άλλα μέρη ανάλογα

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Ο ΧΙ μοναχά για μουσική πρόοδο, μα και για κοι-
νωνική πρόοδο χαιρετάμε τις παραστάσεις του
'Ελληνικού' Ωδείου. Το κόρο του, το μπαλέτο του, οι
πρωταγωνιστοί του, όλες μαθητρίες του, όλα νοικο-
κυροκόριτσα. Χτύπημα κατακέφαλο της Πρόληψης
αυτό. Δεν τρέμουν πιά, βλέπετε, οι μαννάδες τη σκη-
νή, δεν τη θεωρούν κέντρο διαφθοράς, ούτε και το
θέατρο το βλέπουν με την ύποπτη ματιά που τόδλε-
παν της περασμένης γενιάς οι άνθρωποι. 'Η κοινο-
νική χειραφέτηση της γυναίκας παίρνει δρόμο και
στον τόπο μας. Πέφτουν τα καφάσια, σπώνε οι άλυ-
σίδες και η γυναίκα βγαίνει στη ζωή, να παλαίψει
λεύτερα και παλληκαρίσια, για την οικονομική
ανεξαρτησία της, πούνα ο πρώτος και κύριος συντε-
λεστής της αληθινής λευτεριάς. Μόνο οικονομικά α-
νεξάρτητος άνθρωπος, είναι αληθινά λεύτερος, και
οι Ρωμοπούλες, που ίσαμε χτές ακόμα μ' ένα δνει-
ρο μοναχά ζούσαν, πώς να μπλέξουν κανένα στα δί-
χτυα τους, και νάλλάξουν έτσι μιὰ σιλαβιά, τη σιλα-
βιά του γονιού, με την άλλη σιλαβιά, τη βαρύτερη,
τη σιλαβιά του γάμου — οι Ρωμοπούλες λοιπόν άρ-
χισαν πλατύτερα νάν τη βλέπουν και νάν τη ζούν
τη ζωή και να βγαίνουνε σ' αυτήν οπλισμένες όχι πιά
μονάχα με την όμορφιά τους, και με την πρόβα τους,
μα με τάλλα χαρίσματα τους, τα χαρίσματα της μόρ-
φωσης, της εργατικότητας, της ικανότητας. πούνα
και τὰ πιά γερά όπλα.

Κ ΑΙΝΟΥΡΙΑ πράματα δὲ λέμε βέβαια με τὰ
παροπιάνο. Συνηθισμένα λόγια, του σωρού, που

σήμερα και τὰ μαθητούδια ακόμα τὰ ξέρουνε και τὰ
παπαγαλίζουν. 'Όσοσο έπρεπε να ειπωθούνε, γιατί, ά-
κούσαμε, πώς μερικὲς μαννάδες, που νοσταλγούν ά-
κόμα τὰ καφάσια και τούς φερετζέδες, ξυνοστηκαν
που τὰ κορίτσια τους βγήκανε στη σκηνή, κι άλλες
πάλι, λιγοστές εύτυχώς αυτές, δὲν τάρφισαν να θυσι-
νε καθόλου.

— Καλά, επιτέλους, μιὰ φορά, εἴπανε μερικὲς, μα
κι απόψε, κι αύριο; Θεατρίνα θά τὴν κάνω ἐγώ τὴν
κόρη μου;

Τότε γιατί τὴ σπουδάξεις, κυρά μου; Γιατί τὴ μα-
θαίνεις μουσική, τραγούδι, άπαγγελία; Για να φι-
γουράρει μοναχά στις σαχλοοικογενειακὲς δεγγέρες;
'Η βγάξεις αὐτὸν τὸν απαγορευτικὸ φεφτά, γιατί τὸ
φωδᾶσαι τὸ θέατρο και τὸ θαρρεῖ; ἐπικλίντο για
τὴν ἠθική της κόρης σου: 'Αλλμονό σου! πὸ ἐπιάν-
τογο είναι τὸ Ζάππειο και τὰ Δαρδανέλλια, και τὸ
Φῶξ - τρότ και τάλλα κοσμικὰ κέντρα που ὀδηγεῖς
τὴν κόρη σου και τὴν κοιμαρώνεις να φλερτάρει ἢ
να γέρνει στὴν ἀγκαλιὰ του κάθε ἀφηνιασμένου
κρεμαντάλα.

Α Σ είναι. Αφού δυσκολεύονται μερικοί τόσο να
προσανατολιστούν με τὴν καινούρια ἀντίληψη
της ζωῆς, καιρός νάναποδογυριστούν τὰ πράματα και
νάρχινήσουν τὰ κορίτσια να... παιδαγωγούν τις
μαννάδες τους. Τραγικὸ αὐτό, μα άταρατήτο.

Σ ΕΒΑΣΤΟΣ φίλος μας στέλνει τὸ ἀκόλουθο άρ-
θράκι:

Στο κεφάλαιο τῶν φορεμάτων οι γυναίκες είναι έ-
δῶ πραχτικότερες, παρὰ οι άντρες. Τὰ κοντὰ φου-
στάνια, τὰ άνοιχτά βραχιόνια, και μάλιστα οι άνοι-
χτοί λαιμοί, είναι ίσια ίσια δὲ, χροιάζεται στο ζεστό
μας κλίμα, και συντελοῦν πολὺ και στὴν καλοβολία
και στὴν υγεία. Οι άντρες όμως ποροῦν σφιχτοῦς
κολλάρους που ἐμποδίζουν τὸν ἀέρα, δυναμώνουν τὴ
ζέστα, προκαλοῦν ἰδρώτα και σύγκραση μουσκέθουν-
τα και λερώνονται πὲς ἀμέσως. Καὶ δὲ φτάνει αὐ-
τό, παρὰ προσθέτουν οι άντρες και λαμοδέτες,
του χειροτερέθουν τὸ κακό. Λένε τις γυναίκες φιλά-
ρεσκες μα τι να πεις για τοῦς άντρες που για έξο-
τερική ἐπίδειξη σηκώνουν τέτια βάσανα; 'Εμεις προ-
τείνουμε ὅλα τὰ μέλη του Χρηματιστηρίου — ἢ κα-
λύτερα της 'Αθηναϊκῆς Λέσχης — να συμφωνήσουν
και να καταργήσουν τὸ βασανιστήριο κολλάρων και
λαμοδετών, και τότες ὁ νεός ἀφτός συρμός θά πε-
ρασει ὅλα τὰ κοινωνικά στρώματα. Στὴν 'Αζρόπο-
λη γίνεται μιὰ υπερβολικὰ σπουδαία ἔρεθνα περὶ ὑ-
γεινῆς. Περίεργο είναι, πὸς κανείς από τοῦς ειδι-
κούς δὲν άγγιξε ἀπτό τὸ ἀντυγιενό σύστημα, ἐνῶ
οι πνιγμένοι λαιμοί βρίσκονται πάντα κάτω από τὰ
μάτια τους. 'Ο λόγος ίσως είναι γιατί οι δικοί μας
ειδικοί στεροῦνται πρωτοτυπία και δὲν παρατηροῦν
τὰ δικὰ μας τοπικὰ φαινόμενα, παρὰ ξαναμασσούν
τὰ ζητήματα που κινούνται στὴν 'Εβρώπη.

ΒΑΣΙΛΙΑΔΕΣ

Τοῦ ἀγαπημένου Σ. Ν

Τὰ μάτια σου, ἀγαπούλα μου, μαγνήτες στὴν καρδιά,
τὰ μάτια σου λαμπρόφωτα ἀστεράκια στὴ θροαδιά,
τὰ μάτια σου βαρύτιμα καὶ ἀπλήρωτα στολίδια,
ζαφείρια, γιὰ τοῦ βασιλιᾶ τὰ διπλοδοχτυλίδια.

Ψὲς τὸ φεγγάρι ποῦπαιζε μέσα στὰ νέα κλαδιά,
μοῦῆδωσες τῆς καρδούλας σου τὰ μυστικά κλειδιά,
ἀπλωσες τὰ μεταξωτὰ σὰν ζούπουλο πλεξίδια,
κ' ἔλα νὰ γείρεις δῶ σάφρα πὺν νεῖροσουν στρωσίδια

Ἔλα, μοῦ ἔες, τὰ μάτια μου δὲν εἶν' τοῦ βασιλιᾶ,
τί καὶ ἂν χρυσάφι μπόλικο νὰ ταποχτήσῃ δίνει;
μένει τρομάζουν τὰ αἵματα πὺν τὸ σπαθὶ του χύνει.

Μὰ στὴ δική σου τὴ γλυκειὰ καὶ ξέχωρη ἀγκαλιὰ,
πέφτω σὰ ρήγισσα τρανὴ, φορῶντας γιὰ κορῶνα,
βαρύτιμη ἀπ' τὸ χέρι σου τὴν ἄλικη ἀνεμῶνα.

ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΣΟΥ

Μὲς στὸν ματιῶ σου τὸ μαβράδι
κάτι σαλέθει ἀγάλι - ἀγάλι
σὰν κάποιον χῶριο μαϊστράλι
φερμένο ἀπὸ ἕνα θεῖο λαγαδί'

Βαρκοῦλες πλένε στὸ σκοτάδι,
μὲς σ' ἕνα μάβρο γυρογάλι,
μὰ ἀραξοβόλι δὲν προβάλλει
κ' οἱ δόλιες λάμνουν γιὰ τὸν Ἄδη.

Στὸ μάβρο σου ματιῶν τὸ φόντο,
κάτι γυρέθω ἐγὼ νὰ νοιώσω,
μὰ σπιάζομαι μὴν πελαγώσω.

Κ' ἔτσι χαθῶ στὸ μάβρο πόντο.
Βάλε μου φάρο νὰ κινήσω
καὶ τὴν ψυχὴ σου νὰ φιλήσω.

ΜΕΘΥΣΙ

Στοῦ λάβρου τοῦ μεσημεριοῦ τὴν πύρη,
στ' ἀγνὸ καὶ μυροδάτο χαμομήλιο,
μὲ κάποια γέφυρη ἐλιά γι' ἀντήλιο
κ' οἱ δύο μας πλάγι-πλάγι εἴχαμε γείρει.

Τὰ μάτια σου—ὦ τοῦ θεῖου φωτὸς κροντήρι!
μεγάλα, ἀντικαθρέφτιζαν τὸν ἥλιο,
ρήγισσα ἐγὼ εἶμιονα σ' ἕνα βασίλειο,
καὶ μέθαγα σὲ χῶριο πανηγῦρι.

Γύρω μου ὁ ἥλιος ντάλα μεσημέρι,
τὰ μάτια σου, τῶν ἀστεριῶν ἕνα ταίρι,
μεθοῦσα ἀπὸ διπλὴ μιὰ θρόση,

Στὰ γόνατά σου ἀκουμπιστὴ τ' ἀντρίκια
γύρω μας ξεφωνίζαν τὰ τίτζιαμα,
—κρῶσι ἀπ' τὰ χέλι σου μ' εἴλεξ ποτίσει.

Σμόνη

ΣΙΤΣΑ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

ΘΥΣΙΑ

Νύφη δὲν πῆγα ἐγὼ λαμπροντυμένη
στοῦ ἔρωτα τὸ βομὸ πρώτη φορά —
Ἀνύμητη καὶ ἀδόξαστη, θλιμμένη,
δίχως χαρὰ ἢ δική μου εἶταν χαρὰ'

Νὰ μ' ὀδηγᾷ δὲν εἶχα ἄλλον κανένα
ἢ Ἀγάπη μὲ κρατοῦσε μοναχὴ,
ἀπὸ τὸ χέρι... Ὀλότρημη παρθένα,
μὲ ἀτρόμητη πῶς βάδισα ψυχὴ!

Πῶς βάδισα... Ἀμοιβὴν ἂν περιμένω
γιὰ τιμωρία, μὴ νοιώθοντας κ' ἐγὼ,
χωρὶς καλὰ νὰ ξέρω πῶς πηγαίνο,
μὰ πῶστενα στὸν θεῖο μου ὀδηγὸ

Τόσο, πὺν καὶ δταν κοίταξα σὲ λίγο,
πῶς στῆς θυσιάς μὲφερε μπροστὰ
τὸ βομὸ, δὲν ἐκίνησα νὰ φύγω.
ἀπὸ μὲ τὰ μάτια δόθημα κλειστά.

ΜΥΡΡΙΑΝΑ

ΤΑ ΜΑΛΛΙΑ

Βασάνιζε τὸ νοῦ τῆς Ἀφροδίτης
ἢ σκέψη, κάποιο δῶρο νὰ χαρίσει
στον ἔρωτα, τὸ χαϊδεφτὸ παιδί της,
τὸ τόξο του μ' ἐκεῖνο νὰ στολίσει.

Στὴς Νύμφες εἶπε τὴν ἀπόφασή της·
καὶ κείνες εἶπαν ἀργαλειὸ νὰ στήσῃ
μετάξια πῆραν καὶ ἀρχισαν μαζί της
νὰ ὑφαίνουν πρὶν ὁ ἥλιος νὰ ξυπνήσει.

Καὶ βγήκαν ἀπὸ κείνη τὴ δουλιὰ,
πὺν ὑφάναν μὲ μιὰ τόση ἐκείνες χάρη,
τὰ ὀλόγουρα παρθενικά μαλλιά!

Κι ὁ ἔρωτας τὰ βάνει στὸ δοξάρι
καὶ φτειάνει τὴ χορδὴ νὰ τὸ τεντώνει,
κάθε καρδιά, πὺν θέλει, νὰ λαθάνει.

X. A.

ΟΛΑ ΧΑΜΕΝΑ

Ἄχ, λευτεριά μου, εἶσαι πὰ χαμένη,
τοῦ κάκου θὰ ποθῶ νὰ ἀποχτήσω.
Ἀπὸ τὰ ὄνειράτά μου πὰ δὲ μένει
τίποτα, πὺν τὸν πόνο μου νὰ σθῶσω.

Ὅλα μαβράδια. Τώρα μαραμμένη,
καὶ αὐτὴν ἀκόμα βλέπω τὴν ἀγάπη,
σὰν καλάμι τοῦ ποταμοῦ γυρμένη,
ἀπ' τῆς νυχτὸς τὸ μανικὸ δροσάσι'

Π. ΒΑΣΙΛΙΑΣ

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΟΙ ΔΑΣΚΑΛΟΙ ΣΤΟ ΦΩΤΙΑΔΗ

Τὴν περασμένη βδομάδα ἔγινε κάτι πολὺ σημαντικό γιὰ τὸ δημοτικιστικὸ κίνημα στὴν Ἑλλάδα.

Τὰ προεδρεία τῶν δημοδιδασκαλικῶν σωματείων, δηλ. τῆς Γενικῆς Ἐκκοσης καὶ τοῦ Συνδέσμου Ἀθηνῶν, δώσανε τὴν Τρίτη τὸ βράδι τραπέζι μεγαλόπρεπο καὶ γκαρδιακὸ στὸ γιατρὸ τὸ Φωτιάδη τῆς Πόλης, τὸ συγγραφεὰ τοῦ περίφημου βιβλίου «Τὸ γλωσσικὸ ζήτημα καὶ ἡ ἐκπαιδευτικὴ μας ἀναγέννησις», ποὺ σ' αὐτὸ ἀπάνω βασίστηκε ἡ νέα καλορίζικη γλωσσοεκπαιδευτικὴ μας μεταρρύθμιση.

Ἀπὸ μέρους τοῦ Ὑπουργείου παρακάθισε στὸ Τραπέζι ὁ κ. Βαχαβιάος, ἄνθρωπος ξεχωριστὸς ἀλήθεια καὶ στὸ χαρακτήρα καὶ στὸ πνεύμα, τμηματάρχης τῆς δημοτ. ἐκπαίδευσης.

Οἱ ὁμιλίες μεταξὺ τοῦ γιατροῦ καὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν εἴτανε χαρούμενες κέγκαρδιες. Οἱ δασκάλοι τοῦ μιλοῦσανε σὰν παλιὸ τοὺς γνῶριμο, σὰν πατέρα τοὺς νὰ ποῦμε, κέκείνος τοὺς δνόμαζε συναδέλφους τοῦ ἀγαπημένους.

Ἐνας ἱερωμένος ποιητῆς, λειτουργὸς καὶ τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ σχολείου, ἓνας ἀπὸ κείνους ποὺ ἔνωσαν κατάβροθα τὸ ἔργο τοῦ Φωτιάδη, σήμως πρόποση γιὰ τὸ διαλεκτὸ ἄνθρωπο ποὺ πρῶτος καὶ μόνος, χωρὶς νὰ εἶναι συστηματικὸς παιδαγωγός, χωρὶς νὰ εἶναι κἀν τότε δημοτικιστῆς, ἔνωσε πῶς τὸ γλωσσικὸ ζήτημα εἶναι πρὸ πάντων ζήτημα ἐκπαιδευτικὸ.

Ὁ κ. Φωτιάδης, χαρούμενος καὶ συγκινημένος, ἀπάντησε, τονίζοντας τὴ σημασίαν ποὺ ἔχει γιὰ τὸ ἔθνος ἡ κατανόηση τοῦ ζητήματος ἀπὸ μέρος τῶν δημοδιδασκάλων. Ἀπόδοσε καὶ τὴν πρεπούμενη τιμὴ σ' ἐκεῖνον ποὺ κατανόησε τὴν ἀνάγκη καὶ ἐπίβαλε τὴ μεταρρύθμιση, καὶ τέλειωσε ἐμφράζοντας τὴ χαρὰ τοῦ ποὺ τὸν ἀξίωσανε οἱ Ἕλληνες δημοδιδασκάλοι νὰ δεῖ στὰ γεγραμμένα του μὲ τὰ μάτια του τὴ «σωτηρία» ποὺ εἶχε προαναγγεῖλει.

ΠΑΛΛΗΣ—ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Τὴν περασμένη Τετάρτη τὸ βράδι ὁ Ἐκπαιδευτικὸς Ὀμίλος εἶχε στὸ Ἡραῖο δεξίωση πρὸς τιμὴ τῶν κ.κ. Πάλλη καὶ Φωτιάδη. Οἱ καλεσμένοι ἔτανε πολλοί. ἄντρες καὶ γυναῖκες : λόγιοι, πολιτικοί, ἔμποροι, ἀνώτεροι υπάλληλοι, κληρὸς, δημοδιδασκάλοι, ἐπιστήμονες.

Πρῶτος ἐσήμωσε πρόποση ὁ κ. Θεοδορίδης, πρῶτος ἐδρος τοῦ Ὀμίλου, γιὰ τοὺς φιλοξενούμενους ξεχωριστοὺς ἐργάτες τῆς δημοτικιστικῆς Ἰδέας.

Ἀπάντησε ὁ κ. Πάλλης ποὺν ἄμορφη, ποὺν ἀναλυτικὰ, πρὸ πάντων ποὺν ἔλεγε ἡμεῖς (Ἕλληνικά θὰ πει ἀπὸ τὸν μιλῶν οἱ Ἕλληνες). Τόνισε τὴ σημασίαν ποὺ ἔχει ἡ πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τῆς δημοτικῆς στὸ σχολεῖο, ἔκανε μιὰ σύντομη ἀνασκόπηση τῆς

στορίας τοῦ γλωσσικοῦ, καὶ ἔμνησε τοὺς δημοδιδασκάλους.

Κατόπι ὁ κ. Γληνὸς σήμωσε πρόποση γιὰ ὅλους τοὺς ἐργάτες τῆς γλωσσοεκπαιδευτικῆς μεταρρύθμισης, ἀποδίνοντας στὸν καθένα τὸ δίκαιο ἔπαινο, ποὺ ὁ πρῶτος καὶ μέγιστος ἀνὴρ κἀντὺ πάντα στὸ Φωτιάδη, γιὰτὶ ἀπὸ τὸν πρῶτος ἔδειξε τὸ δρόμο τῆς, κατόπι στὸ Βενιζέλο, γιὰτὶ ἀπὸ τὸν ἐπίβαλε, καὶ τέλος στοὺς δημοδιδασκάλους, γιὰτὶ ἀπὸ τὸν ἀναλάβανε μὲ χαρὰ καὶ μὲ ζήλο μοναδικὸ καὶ ἀναπάντεχο νὰ τὴν ἐφαρμόσουνε.

Κατόπι ἀπὸ τὸν κ. Γληνὸ συνεχίζοντας, νὰ ποῦμε, μίλησε ὁ κ. Π. Καραπάνος, ὁ ἔξοχος ἀπὸ τὸν ἄνθρωπος, μὲ πολλὴ ζωὴ καὶ μὲ πολλὴ χροῖμα γιὰ τὴ διανοητικότητά τῶν δασκάλων πρὶν ἀπὸ 10 χρόνια, καὶ γιὰ τὴν καταπληκτικὴ ἐξέλιξη ποὺ ἔλαβε ἀπὸ τὴν σήμερα πρὸς τὰ ἔμπροσ. ἔπαινεσε τοὺς λειτουργοὺς τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσης καὶ γλώσσας καὶ ἔψαψε τὸ ποτήρι στὴν ὑγείαν τοὺς.

Ἔτσι μὲ χαρὰ καὶ μὲ ἐγκάρδιες φιλοφρονήσεις τέλειωσε ἡ ἄμορφη ἀπὸ τὴν γιορτὴ.

M. ΦΙΛΗΝΤΑΣ

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ποιήματα τῆς νέας Ρωσσίας.—Φιλολογικὰ βραβεῖα.

— «Τὰ Δώδεκα» εἶναι ὁ τίτλος καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ποιημάτων τοῦ Ρώσου συγγραφεὰ Ἀλέξανδρου Μπλόκ, ἑνὸς ἀπὸ τοὺς καλύτερους συγκαιρινούς Ρώσους ποιητῆς κ' ἑνὸς ἀπὸ τοὺς λίγους λογοτέχνες ποὺ πρόσφεραν τὸ ταλέντο τοὺς στὴν ὑπηρεσίαν τοῦ μπολσεβικισμοῦ. Τὰ «Δώδεκα» εἶχαν, λένε, ἀφάνταστη ἐπιτυχία στὴ Ρωσσία, ὅπου κυκλοφόρησαν σὲ δύο ἑκατομμύρια ἀντίτυπα — δὲ θὰ γίνεῖ ἀραγε κεφαλακώχος ὁ ποιητῆς ; — κ' ἐξὸν αὐτῶν μεταφράστηκαν στὰ γαλλικά, τὰ πολωνικά, τὰ σουηδικὰ καὶ τὰ ἐβραيوγερμανικά. Τὰ ποιήματα αὐτὰ τραγουδοῦνε τὸν ἔρχομὸ τοῦ μπολσεβικισμοῦ καὶ παρουσιάζουν θαυμαστὰ τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς νέας Ρωσσίας. Ὁ Ἀλέξανδρος Μπλόκ δεικνύεται κομμάτι πάρα πολὺ αὐστηρὸς γιὰ τοὺς ἀστοὺς, τοὺς παπαδες, καὶ διλιγότερο γιὰ τοὺς διανοούμενους :

Κι αὐτὸς ἐδῶ ; — Ἔχει μακριὰ μαλλιά

Καὶ λέει σιγὰ σιγὰ

— Προδότες !

— Πάει, χάθηκε ἡ Ρωσσία !

Θάνα, σίγουρα, κανένας συγγραφεὰς,

Κανένας ἀερολόγος...»

Νὰ καὶ μερικὰ γιὰ τοὺς παπαδες :

«Νά ! ἓνας ἄλλος μὲ φράκο, μὲ μακριὰς ποδιές, ποὺ περνᾷ παράμερα, πῶς ἀπ' τὴς στοίβας τοῦ χιονιοῦ.

— Δὲν ἔχεις κέφι, τώρα,

Φῆλε μου, παπά ;

Θημάσα ; Ἄλλη φορὰ

Περπάταγες μὲ τὴν κοιλιά μπροστά,

Καὶ λαμπρόπαγε ἡ κοιλιά σου στὸ λαὸ,

Χάρη στὸ Σταυρό».

Όμως δὲ λείπουν καὶ οἱ σοβαροὶ καὶ τραγικῆς σκηνῆς : σκοτωμέναι γυναῖκες, μαχαρωμένοι ἄνδρες.

Ἡ γαλλικὴ μετάφρασις εἶναι κανονικὴ ἀπὸ τὸ Σέργιο Ρόμωφ, κ' εἶναι βγαλμένη σὲ πλούσια ἔκδοσις μὲ δημοφῶς εἰκόνες τοῦ Λαριώνωφ.

— Ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία ἔδωκε τὸ μεγάλο βραβεῖο τῶν γραμμάτων στὸν Ἐδμόνδο Ζολοῦ, γιὰ τὸ σύνολο τῶν ἔργων του, καὶ τὸ μεγάλο βραβεῖο τοῦ μυθιστορηματοῦ στὴν κυρία Ἀντρέ Κορτίς, γιὰ τὸ διβλίον «Γιὰ μένα μόνον». Τὸ πρῶτο βραβεῖο εἶναι δέκα χιλιάδες φράγκα, τὸ δεύτερο πέντε.

Ἐπίσης δόθηκε — γιὰ πρώτη φορά — τὸ βραβεῖο τοῦ Στεντῆλ, ποὺ ἰδρύθηκε στὰ 1913 καὶ ποὺ ὁ πολεμικὸς ἀγέρας δὲν τὸ εἶχε ἀφίσει ἀκόμα νάνησει. Βραβεύθηκε γιὰ τὸ 1910 ὁ Μαρσέλ Μπουλανζέ, γιὰ τὸ συνολικὸ του ἔργο.

— Συμβουλὲς σ' ἓνα νέο ποιητὴ

— Εἶχαμε σκοπὸ νὰ γράψουμε ἐδῶ κάτι ἄλλο γιὰ νὰ συμπληρώσουμε τούτη μας τὴ στήλη — ὅταν ἔπασαν τὰ μάτια μας σὲ κάτι συμβουλὲς ποὺ δίνει ἡ πλούσια καὶ διασκεδαστικὴ Place de Grève τοῦ μνημῆος Ἰουνίου σ' ἓνα νέο ποιητὴ, ποὺ θὰ μπορούσανε, λέμε, νὰ χρησιμεύουν καὶ σὲ περισσότερους. Μ' αὐτὴ τὴ σκέψη τίς ἀντιγράφουμε :

« Ἄρχισε τὸ στάδιό σου μ' ἓνα μανιφέστο ποὺ ν' ἀπαγγεῖλαι μέσα σὲ μιὰν αἴθουσα, ὅπου τὸ χειρότερο κἀθισμα θὰ νοικιαστῆ τριανταοχτὼ φράγκα.

« Μὴ γράφεις ἀλεξανδρινούς μὲ δώδεκα συλλαβές· αὐτοὶ δὲν εἶναι πιά τῆς μόδας.

« Ἀπόφεινε τὸ κάθε τι ποὺ θὰ μπορούσε νὰ μοιάζει μὲ ρίμα.

« Δὲν ἔχεις ἀνάγκη νὰ καταστρέφεις τὰ μάτια σου ἀπάνω στὴ γραμματικὴ. Δὲ γράφουν πιά γαλλικοὺς στίχους στὴ γαλλικὴ γλῶσσα.

« Τὸ θέμα ; Δὲν ἔχει σημασία. Μὴν ἐμποδίζεσαι μίτη ἀπὸ αἰσθήματα, μίτη ἀπὸ στοχασμούς.

« Σοφίσου τίποτα. Ἦρπωσε τίς παλάβρες σου λόγου-χάρη ἀπὸ τὰ δεξιὰ πρὸς τὰριστερά, ὅπως οἱ Ἄραβες.

« Δὲν πρέπει νὰ μαντέψει κανένας τοὺς στοχασμούς σου, ἂν τυχὸν ἔχεις. Ὁ ἀληθινὸς ποιητὴς εἶναι ἀκατανόητος.

« Μὴ χάνεις τὸν καιρὸ σου μελετώντας τὸ Ρονσάρ, τὸ Σενιέρο ἢ τὸ Μωρεάς.

« Γράφε γιὰ τὸ θέατρο. Μὴ γράφεις μίτη τραγῳδίαις, μίτη κωμωδίαις, μίτη δράμα, μίτη φάρσα, μίτη τίποτα ἀπ' αὐτὰ. Γράφε ἀπλῶς γιὰ τὸ θέατρο.

« Ἄν ποῦνε πὼς εἶσαι κακοῦργος, γιὰτὶ ρεζίλευεις τὴ γαλλικὴ ποίησις στὰ μάτια τῶν ξένων ποὺ δὲν ξέρουν πὼς εἶσαι Γάλλος, ξεκαρδίσου ἀπὸ τὰ γέλια.

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ 'ΝΟΥΜΑΣ',

Τ' ἀποτελέσματα τοῦ ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ ἀργῆσανε, γιὰτὶ τούτῃ τῇ φορᾷ πλημμυρίσανε τὰ γραφεῖά μας ἀπὸ τραγοῦδια. Ὁ Ρήγας Γκόλφης εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς, τέλειωσε τὴν περασμένη βδομάδα τὴν ταχτοποίησις ὅλου αὐτοῦ τοῦ διβλίου, καὶ τὸ παράδωκε στὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς γιὰ μελέτη. Ἡ κρίσις θὰ δημοσιευτῆ στὸ «Νουμά» τὸν ἄλλο μῆνα.

ΜΟΥΣΙΚΗ

— Ἡ Μελωδραματικὴ τοῦ Ἑλλήν. Ὀδείου

Τὸ Ἑλληνικὸ Ὀδεῖο, ποὺ ἀκόμα δὲν ἔκλεισε χρόνος ἀπὸ τότε ποὺ ἰδρύθηκε, μὰ ποὺ σημείωσε ἑκατὸ ἀματικὴ πρόοδο, ὥστε νὰ βλέπουμε ὡς φυσικὸ, κάθε, καὶ τὸ πῶ ἀναπάντεχο, κατόρθωμά του, — τὸ Ἑλληνικὸ λοιπὸν Ὀδεῖο μᾶς ἔδωσε τὴν περασμένη βδομάδα μιὰ μεγαλόπρεπη κατάπληξη. Γιὰτὶ τὸ παρουσιασμα τῆς Μελωδραματικῆς τοῦ Σχολῆς, ἐπάνω στὸ συμπαιθικὸ θεατράκι τοῦ τῆς ὁδοῦ Φειδία, δὲν εἶταν ἐπιτυχία, δὲν εἶτανε θρίαμβος, εἶταν κάτι ἀνώτερο ἀπ' ὅλα αὐτὰ, εἶταν κάτι ποὺ κανεὶς δὲν τὸ περιμένε, εἶτανε θαῦμα, εἶτανε κατάπληξη. Δὲ δουλέψανε, θαυματουργήσανε ὅλοι ἐκεῖ μέσα γιὰ νὰ παρουσιάσουν ὅ,τι κι ὅπως μᾶς τὸ παρουσίασαν. Ἐδραματοῦργησε ὁ Καλομοῖρη μὲ τὴν ἀκούραστη, τὴν ἀκατάβλητη δραστηριότητά του, ὁ Λαυράγκας μὲ τὴν μαεστρία του, ἡ δεσποινίδα Ἡλέκτρα Γεωργᾶ μὲ τὴν καρποφόρα διδασκαλία της, κ' οἱ μαθητῆς κ' οἱ μαθήτριες τοῦ Ὀδείου μὲ τὸ ταλέντο τους, μὲ τὴ φωνή τους, μὲ τὴν τέχνη τους, ἀκόμα καὶ μὲ τὴν ὑπόκρισή τους, ποὺ ξεγελοῦσε καὶ ποὺ τοὺς παρουσίαζε ὅχι σὰν ἐρασιτέχνες, μὰ σὰν παλιούς ἠθοποιούς. Ἐναν Ἑπιτροπικὴν (μαθητῆ τῆς κ. Νίνας Φωκᾶ), στὸ νουέτο τοῦ Μιχαήλ τοῦ Φελε τοῦ Μπόττο, σπάνια τὸνέ χάρισε ἡ Ἑλληνικὴ σκηνή, ἔναν Πρεδάρη ὡς Ριγολέττο, τὸν ἔπαιρνε μὲ τὸ τραγοῦδι του καὶ μὲ τὴν τεχνικώτατη ὑπόκρισή του, γιὰ βαρύτερο ποὺ χιλιάταιξε, κ' ὅχι πρωτόταυξε, τὸ ρόλο αὐτόν. Ἐναν Ξηρέλη ὡς Μπαρναμπῆ στὸ χαριτωμένο κωμικὸ μελόδραμα τοῦ Ραερ, κ' ὡς Ἡρώδη στὴν «Ἡρωιδία» τοῦ Μασσενέ, τὸνέ χειροκροτοῦσε μὲ τὴν καρδιά σου. Κ' ἔπειτα ἡ δ. Εὐγ. Λαμπρινοπούλου ὡς Τζίλντα, κ' ἡ δ. Ἀδριανὴ Κωσταντίνου ὡς Γεργουδὴ, κ' ὅλοι καὶ ὅλες, καὶ τὸ θαυμάσιο κόρο τῆς Ἡρωιδίας ἀπὸ μαθήτριες τοῦ Ὀδείου καὶ τὸ μπολέττο ἀπὸ μαθητῆς κ' αὐτό. . . . Τί νὰ πρωτοπεῖ κανεὶς καὶ τί νὰ πρωτοεπαινέσει ! Ἐπιγραμματικὰ μόνον μπορεῖ, κ' ὁ πῶ δύσκολος, μὲ θεαυότητα νὰ προφητέψει, πὼς ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸ Ὀδεῖο τῆς ὁδοῦ Φειδία θὰ βγεῖ μιὰ μέρα τὸ πρῶτο ἐπιστημονικὰ κριτικὸ ἀξιόμηνο Ἑλληνικὸ Μελόδραμα. Δὲ χροιάζεται καὶ περισσότερα, θαρροῦμε, γιὰ νὰν τὸ ὑποστηρίξει μὲ ὅλα της τὰ δυνατὰ ἡ κοινωνία μας τὸ θέατρό του.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΙΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΣ ΙΣΤΟΡΙΣΜΟΣ. — Βγήκε σὲ φυλλάδιο ἡ μελέτη τοῦ Γενικοῦ Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας κ. Α. Γληνοῦ, ποὺ ἀνακοινώθηκε στὴν «Ἐταιρεία τῶν κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν Ἐπιστημῶν» στίς 15 τοῦ περασμένου Μάρτη, καὶ ποὺ μέρος της δημοσιεύθηκε σὺν ἀρ. 676 (σελ. 177 - 179) τοῦ «Νουμά». Ἡ μελέτη αὐτή, ποὺ πρέπει νὰ διαβαστῆ ἀπὸ ὅλους τοὺς δασκάλους κ' ὅλους τοὺς διανοούμενους, εἶναι, καθὼς γράφει στὸ σύντομο πρόλόγὸ του ὁ κ. Γληνὸς ἐπὶ δεύτερο μέρος τῆς μελέτης του : «Θῆνος καὶ Γλάσσια».

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

Ν. Χ. Ζακ. Είμαστε απόλυτα σύμφωνοι, πώς είναι όχι μόνο αντιικονητικό, παρά και αντιανθρωπινό. Όμως τό μεγάλο συγκριούνται πολλά πράγματα που πολλές φορές καταστρέφουν τό μικρό γιατί εκείνος «τοίς άλλοις αγαθοίς αφανίζει ήδύνων τό άποπον». — κ. **Σ. Π. Μαυρ.** Δέν τό ελάβαμε έφόσο δέν άπαντήσαμε από έδώ «Η Στέψη» είναι πολύ—μά πάρα πολύ κουτσουρεμένη. Αφίνεις δλότελα μερικά πολύ ούσιαστικά, όπως είναι: Als Läufer diene κτλ. και μάλιστα τό ύπεροχο: Als Herold, die lachnde Träne im Wappen... Αυτό τό θείο πράμα τό παραλείπεις; Καί τό άλλο: «Σου προσφέρνω τό λιγάκι λογικό που από οίχτο μου άφισε άκόμα εκείνη που ήταν πριν από σένα βασίλισσα» τό κάνεις μονάχα: θά σου ψάλω μέ τή ζωή που μάφισε κτλ.; — κ. **Σκ. Παρ.** Βλέπεις πόσο σπάνια δη μουσιεύουμε διηγήματα τών έκτάκτων συνεργατών από έλλειψη χώρου. Τά σύντομα μάς κάνουν πολύ, όμως τό Σκίτσο καταντάει νά είναι σκεδόν μόνο μία μεγάλη φράση. Χρειάζεται άναλογία του μέρους και του όλου. Έπειτα πρέπει νά δίνεις στή φαντασία μας τήν εικόνα του φρούριου που μάς λές μόνο για τήν πόρτα του.—κ. **Μ. Γισαν.** Έχει μουσική, όμως δέν μπορούμε νά φανταστούμε ποιούς χυμούς θά τραγήσεις από τό κορμί της. Και πώς τό μέλι —κυριολεκτικά ή μεταφορικά— μπορεί νά είναι λευκό κτλ.—κ. **Ν. Χερστ.** Λάβαμε τό «Σ' ένα δρόμο» και «Σε κάποιον άνάγλυφο». — κ. **Μυρτέλ.** Θά τό μελετήσουμε. Η καθαρύουσα τής επιστολής σου κάπως πολύ βαρεία για μάς.—κ. **Κ. Τερνκ.** Και βέβαια θά μπορούσεις. Όμως πριν άπό όλα, πρέπει νά δουλέψεις στό στίχο. Τό τραγουδάκι σου είναι κακοστιχουργημένο.—κ. **Αναγνώστη μας.** Έχεις δικιο μά στό μέρος που λές διαβάξει πολύς κόσμος και βγαίνουν τά έξοδα, όμως έδώ: μικρό τό έθνος κ' έφημεριδογάμο! —κ. **Γ' Έλ.** Ο Διευθυντής μας σ' εύχαριστεί πολύ για τό γράμμα σου. Για τό τραγούδι σου παρακαλούμε νά μη βιάζεσαι, γιατί δέν τό προσφαινούμε έλα όσα μάς στέλνουνται.—κ. **Στ Φωτ.** Στο Βέλο. Έμεις δέν τό διαβάσαμε. Γιατί δέν τή στέλνεις τήν άπάντησή σου άπευθείας στόν ίδιο ποιχει και τόπο άρχικό νάν τή δημοσιεύσει; — κ. **Ιωαν. Παπαδ.** Μάς συγκίνησε τό όμορφο γράμμα σου. Μη βιάζεσαι νά δημοσιεύσεις.—κ. **Άγγελιο Χατζ.** Δεχόμαστε τήν εύγνωμοσύνη σου γι' αυτή τήν άπόλαψη, που είναι μαζί και διδασκαλία, καθώς χαρακτηρισίζεις τό κριτικό άρθρο μας για τόν Ξενοπούλο. Μά δέν έχεις δικιο πώς ό συντάχτης μας έκρινε μ' έπιείκεια. Τό ταλέντο του Ξενοπούλου είναι άναμφισβήτητο, και για τόυτό ίσα ίσα περισσότερο τονέ βαραινεί δ,τι έκαμε και κάνει.—κ. **Περίεργο.** Έχεις άδικο σ' αυτό που μάς γράφεις. Βλέπεις πώς ό κ. Μ. Φιλήντας που καλέστηκε από τόν «Όμιλο» και πήγε στή δεξίωση του Ηραίου μάς τήν περιγράφει τόσο ζωντανά στό σημερινό φύλλο.—κ. **Παν. Ψυλλ.** Παλιά φύλλα του «Νουμά» θά βρείτε μόνο στό γραφείο μας.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

LA REVUE CRITIQUE. (25 του Μάη). Μαρίς Μπαρφέ: Σαρλ Πεγκύ.—Ζαν Μαξ: Η φιλολογία του Τσιμερβαλό κατά τόν πόλεμο.—Σεχωρίζουμε ιδιαίτερα τά Σονέττα του Έρνέστου Ραινώ κτλ.

LA REVUE CONTEMPORAINE. Λουδοβίκου Νεμού: Οι συγκριτικοί Έλληνες ποιητές.—Ε. Άθανασιάδη: Στο θά-

νατο μάς μικρής συγγένισσας.—Ζήλ, Νεράρ, Π. Λαφονέτο. Ρ. Α. Φλερύ, Γ. Νουβώ, Ι. Ρεβιέρ: Πουήματα.—Ένα άξιανάγνωστο άρθρο του Α. Τωσσορά. Ραδέλ για τή νέα έμμετρη μετάφραση τών Βουκολικών του Βιργιλίου από τόν Έρνέστο Ραινώ.

«ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΠΗΘΕΩΡΗΣΙΣ». Βγήκε τό πρώτο τεύχος μέ περιεχόμενα: Κύριον άρθρον, Άνασκόπησις τών έξωτερικών γεγονότων τής τελευταίας τριετίας. Άνασκόπησις τών έσωτερικών γεγονότων κτλ. κτλ. Συντομή δρ. 75 για τήν Έλλάδα. Τιμή φύλλου λεπτά 80.

**ΘΕΡΙΝΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΩΔΕΙΟΥ
(ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΗΠΟΝ ΤΟΥ ΟΔΟΥ ΦΕΙΔΙΟΥ 3)**

Σάββατον 13 Ιουνίου 1920

ΠΡΩΤΗ ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ

**ΤΗΣ ΔΡΑΜΑΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΩΔΕΙΟΥ
(Διδασκαλία κ. ΘΕΩΝΗΣ ΔΡΑΚΟΠΟΥΔΟΥ)**

Εύγενεί ουμπράξει κ. ΠΑΝΟΥ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ
και **Έλληνικού μπαλέτου του Ωδείου κατά**
διδασκαλιαν τής δ. ΗΛΕΚΤΡΑΣ ΓΕΩΡΓΑ
Έπί πρωτοτύπου μουσικής υπό τής όρχήστρας
του Έλληνικού Ωδείου, ήτις θά έκτελή και κατά
τά διαλείμματα.

Μέρος Α'

Rigaudon **RAMEU**

(Υπό τής όρχήστρας)

ΡΩΜΑΙΟΣ ΚΑΙ ΙΟΥΛΙΕΤΤΑ

Σαικσπηρ κατά μετάφρασιν Βικέλα

Η έρωτική σκηνή

Ρωμαίος **Άριστος Διατοίνης**
Ιουλιέττα **Ριγή Κατσάνου**

Μέρος Β'

Εισαγωγή εις τήν Ιουγένειαν έν Αιδάδι **GLUCK**

(Υπό τής όρχήστρας)

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Σοφοκλέους κατά μετάφρασιν Κ. Μάνου

Η πρώτη σκηνή εκ τής Α' πράξεως

Αντιγόνη **Καυελία Βρανά**
Ισμήνη **Έδτ. Σηροταγάρου**

Η β' πράξις

Αντιγόνη **Καυελία Βρανά**
Ισμήνη **Έδτ. Σηροταγάρου**

Κρέων **Παν. Θεοφανόπουλος**
Κορυφαίος **Πάνος Ταγκόπουλος**

Είς Γέρων **Ν. Φλεριανός**
Φύλαξ **Γ. Καραμάνος**

Μέρος Γ'

Andante **Λαυράγνα**

(Υπό τής όρχήστρας)

ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟ

Μονόπρατος τραγωδία **Γρ. Ξενοπούλου**

Κωταντής **Πάνος Ταγκόπουλος**
Μαρία **Άννα Σασιόγλου**

Μπάμπαινα **Κούλα Μπενιδέρη**
Άίγερος **Άριστος Διατοίνης**

Έμμορφία (κορυφαία του χορού) **Έδτ. Σηροταγάρου**
Υποβόλεις: **Τ. Νικολαΐδης**

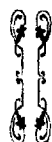
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ
ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ

ΔΡ. 35,000,000

ΟΛΙΚΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

ΔΡΑΧΜΑΙ

900,000,000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

ΣΥΝΔΙΟΙΚΗΤΑΙ: } ΑΛ. ΔΙΟΜΗΔΗΣ
 } Ι. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ:

ΑΙΓΙΟΝ
ΑΓΡΙΝΙΟΝ
ΑΛΜΥΡΟΝ
ΑΜΦΙΣΣΑΝ
ΑΜΑΛΙΑΔΑ
ΑΡΤΑΝ
ΑΤΑΛΑΝΤΗΝ
ΒΟΛΟΝ
ΓΥΘΕΙΟΝ
ΔΗΜΗΤΣΑΝΑΝ
ΖΑΚΥΝΘΟΝ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ
ΘΗΒΑΣ
ΘΗΡΑΝ
ΙΘΑΚΗΝ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ
ΚΑΛΑΜΑΣ
ΚΑΡΑΓΕΣΑΝ
ΚΕΡΚΥΡΑΝ
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΝ
ΚΟΡΙΝΘΟΝ
ΚΥΜΗΝ
ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΝ
ΚΥΘΗΡΑ
ΛΑΜΙΑΝ
ΛΑΡΙΣΣΑΝ
ΛΕΒΑΔΕΙΑΝ

ΛΕΥΚΑΔΑ
ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΝ
ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΝ
ΜΕΣΣΗΝΗΝ
ΝΑΥΠΑΚΤΟΝ
ΠΑΧΟΥΣ
ΠΑΤΡΑΣ
ΠΕΙΡΑΙΑ
ΠΥΛΟΝ
ΠΥΡΓΟΝ
ΕΠΑΡΤΗΝ
ΣΥΡΟΝ
ΤΡΙΚΚΑΛΑ
ΤΡΙΠΟΛΙΝ
ΧΑΛΚΙΔΑ